

قدم به قدم، همراه دانشجو...

WWW.GhadamYar.Com

جامع ترین و به روز ترین پرتال دانشجویی کشور (پرتال دانش)
با ارائه خدمات رایگان، تحصیلی، آموزشی، رفاهی، شغلی و...
برای دانشجویان

- (۱) راهنمای ارتقاء تحصیلی. (کاردانی به کارشناسی، کارشناسی به ارشد و ارشد به دکتری)
- (۲) ارائه سوالات کنکور مقاطع مختلف سالهای گذشته، همراه پاسخ، به صورت رایگان
- (۳) معرفی روش‌های مقاله و پایان نامه نویسی و ارائه پکیج‌های آموزشی مربوطه
- (۴) معرفی منابع و کتب مرتبط با کنکورهای تحصیلی (کاردانی تا دکتری)
- (۵) معرفی آموزشگاه‌ها و مراکز مشاوره تحصیلی معتبر
- (۶) ارائه جزوایت و منابع رایگان مرتبط با رشته‌های تحصیلی
- (۷) راهنمای آزمون‌های حقوقی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- (۸) راهنمای آزمون‌های نظام مهندسی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- (۹) آخرین اخبار دانشجویی، در همه مقاطع، از خبرگزاری‌های پربازدید
- (۱۰) معرفی مراکز ورزشی، تفریحی و فروشگاه‌های دارای تخفیف دانشجویی
- (۱۱) معرفی همایش‌ها، کنفرانس‌ها و نمایشگاه‌های ویژه دانشجویی
- (۱۲) ارائه اطلاعات مربوط به بورسیه و تحصیل در خارج و معرفی شرکت‌های معتبر مربوطه
- (۱۳) معرفی مسائل و قوانین مربوط به سرگذری، معافیت تحصیلی و امریه
- (۱۴) ارائه خدمات خاص ویژه دانشجویان خارجی
- (۱۵) معرفی انواع بیمه‌های دانشجویی دارای تخفیف
- (۱۶) صفحه ویژه نقل و انتقالات دانشجویی
- (۱۷) صفحه ویژه ارائه شغل‌های پاره وقت، اخبار استخدامی
- (۱۸) معرفی خوابگاه‌های دانشجویی معتبر
- (۱۹) دانلود رایگان نرم افزار و اپلیکیشن‌های تحصیلی و...
- (۲۰) ارائه راهکارهای کارآفرینی، استارت آپ و...
- (۲۱) معرفی مراکز تایپ، ترجمه، پرینت، صحافی و ... به صورت آنلاین
- (۲۲) راهنمای خرید آنلاین ارزی و معرفی شرکت‌های مطرح ..... (۲۳)

WWW.GhadamYar.Ir

۰۹۱۲ ۳۰ ۹۰ ۱۰۸

WWW.PortaleDanesh.com

WWW.GhadamYar.Org

۰۹۱۲ ۰۹ ۰۲ ۸۰۱

باما همراه باشید...

www.GhadamYar.com

۱۰۰ نکته مهم آیین دادرسی مدنی

نکته ۱: قوانین حاکم بر صلاحیت ذاتی، عطف به ما سبق می شود ولی قوانین حاکم بر صلاحیت نسبی، عطف به ماسبق نمی شود.

نکته ۲: قوانین حاکم بر نحوه دادرسی مدنی، اصولاً عطف به ما سبق می شود، مگر اینکه به حقوق مکتبه افراد خلل وارد کند.

نکته ۳: اگر خوانده در ایران اقامتگاه نداشته باشد یا اقامتگاه او برای خواهان مشخص نباشد باید دعوا در محل سکونت او اقامه شود و گرنه در دادگاهی که خوانده در آن محل مال غیرمنقول دارد و در غیر این صورت در اقامتگاه خواهان اقامه می شود.

نکته ۴: هر گاه دعوای مطالبه‌ی وجه، مربوط به مال غیرمنقول باشد و منشأ مطالبات خواهان ناشی از عقد باشد، همیشه دادگاه صالح، دادگاه محل اقامت خوانده است.

نکته ۵: دعاوی مطالبه‌ی اجرت المثل ایام تصرف ملک یا مطالبه‌ی خسارات واردہ به یک دستگاه آپارتمان چون به ترتیب ناشی از غصب و تسبیب می باشد، دادگاه صالح، دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول است.

نکته ۶: بر طبق قانون مدنی، کلیه حقوق و دعاوی منقول هستند مگر:

۱. دعوای اجرت المثل مال غیرمنقول

۲. تعهد به انتقال مال غیرمنقول

۳. تعهد به تسلیم مال غیرمنقول

۴. جبران خسارت وارد به مال غیرمنقول

۵. دعوی انتقال سرفلی و تجویز انتقال منافع مال غیرمنقول.

نکته ۷: ادای سوگند قابل توکیل نیست اما قبول یا رد سوگند قابل توکیل است و نیاز به تصریح در وکالتنامه دارد.

نکته ۸ :دادخواست سه دسته شرایط دارد:

- الف- شرایطی که طبق قانون رعایت آنها ضروری است اما عدم رعایت آنها فاقد ضمانت اجرا است.
- ب- شرایطی که عدم رعایت آنها موجب صدور رد فوری دادخواست می شود.
- ج- شرایطی که عدم رعایت آنها موجب توقیف دادخواست می شود.

نکته ۹ :شرایطی که فاقد ضمانت اجرا است عبارتند از:

۱۰. امضاء

۱۱. زبان فارسی

۱۲. روی برگه چاپی مخصوص باشد.

نکته ۱۰ :شرایطی که عدم رعایت آنها موجب صدور رد فوری دادخواست می شود دو مورد است:

الف- عدم درج مشخصات خواهان در دادخواست

ب- عدم درج اقامتگاه خواهان در دادخواست

نکته ۱۱ :اگر دادخواستی شرایط فوق را نداشته باشد توسط مدیر دفتر و در غیابش توسط جانشینش که همان منشی دادگاه است، قرار رد فوری دادخواست صادر می شود. این قرار قطعی است و قابلیت اعتراض به آن در ماده ۵۶ ق.آ.د.م پیش‌بینی نشده است.

نکته ۱۲ :قرار رد دادخواست که توسط مدیر دفتر صادر می شود، طبق ماده ۵۴ ق.آ.د.م به خواهان ابلاغ می شود و ای ظرف مذکور ده روز حق شکایت نسبت به این تصمیم را دارد و دادگاهی که دفتر آن دادگاه این قرار را صادر نموده است به این شکایت رسیدگی می کند و هر تصمیمی که اتخاذ نماید قطعی است.

نکته ۱۳ :منظور از تعیین بهای خواسته، اعلام قیمت ریالی یا ارزش ریالی خواسته است و صرفاً اختصاص به دعاوى مالی دارد.

نکته ۱۴: اگر دعوا مالی و خواسته وجه نقد باشد، تعین بهای خواسته لازم نیست و اعتراض به بهای خواسته مسموع نیست.

نکته ۱۵: شرایط اعتراض خوانده به بهای خواسته:

الف- اعتراض باید تا جلسه‌ی اول دادرسی به عمل آید.

ب- رسیدگی به اعتراض مؤثر در مراحل بعدی رسیدگی باشد.

نکته ۱۶: هر گاه بهای خواسته بیش از سه میلیون ریال تقویم شده باشد، اعتراض به بهای خواسته مسموع نیست.

نکته ۱۷: هر گاه دعوا مربوط به ملک غیرمنقول باشد دو بها داریم:

الف- بهای خواسته که از سوی خواهان تقویم و اعلام می‌شود و اثر آن قطعیت و قابل تجدیدنظر بودن حکم است.

ب- قیمت منطقه‌ای ملک که توسط مدیر دفتر تعین می‌شود و اثر آن صرفاً محاسبه‌ی مبلغ هزینه‌ی دادرسی است.

نکته ۱۸: هر گاه مخاطب ورقه قضایی در آدرس اعلامی، از گرفتن اوراق امتناع نماید ابلاغ قانونی خواهد بود.

نکته ۱۹: اگر خوانده در آدرس اعلامی نباشد و بستگان و خادمان هم نباشند، مأمور ابلاغ نسخه ثانی را در محل الصاق می‌کند.

نکته ۲۰: هر گاه مخاطب در آدرس اعلامی شناخته نشده یا مخاطب از آدرس اعلامی نقل مکان کرده باشد، یا آدرس شناخته نشده باشد، در همه این موارد، اوراق به دفتر دادگاه اعاده می‌شود و دفتر دادگاه جهت ارائه آدرس جدید خوانده، برای خواهان اخطار رفع نقص صادر می‌نماید.

نکته ۲۱: حقوق و امتیازات خواهان در جلسه‌ی اول دادرسی عبارتست از:

۱- امتیازات سه گانه (افزایش خواسته، تغییر خواسته و تغییر نحوه دعوا)

۲- جلب شخص ثالث

۳- استرداد دادخواست

۱۴. ایراد به اصالت اسناد ابرازی خوانده

۱۵. طرح دعوای اضافی

نکته ۲۲ : امتیازات خوانده در جلسه اول دادرسی عبارتست از:

۱۶. طرح ایرادات مندرج در ماده ۸۴

۱۷. جلب شخص ثالث

۱۸. اعتراض به بهای خواسته

۱۹. ایراد به اصالت اسناد ابرازی خواهان

نکته ۲۳ : با فوت یکی از اصحاب دعوی، علی‌الاصول قرار توقيف دادرسی صادر می‌شود مگر در دعاوی قائم به شخص، مثل دعوای تمکین و ...

نکته ۲۴ : در برخی از دعاوی مانند مطالبه‌ی اجرت‌المثل، مطالبه‌ی مهر‌المثل و مطالبه‌ی نفقة که خواسته نه عین معین است و نه میزان آن معلوم است، درخواست تأمین خواسته امکان‌پذیر نمی‌باشد.

نکته ۲۵ : به هنگام صدور قرار تأمین خواسته با تودیع خسارت احتمالی، میزان خسارت احتمالی را قاضی معین می‌کند و لزوماً باید وجه نقد باشد.

نکته ۲۶ : اگر نسبت به خط یا مهر یا امضاء سند عادی تعرض شود و سپس اصالت آن احراز شود، دیگر آن سند نمی‌تواند اساس تطبیق قرار گیرد.

نکته ۲۷ : طلب مؤجل را نمی‌توان مطالبه نمود اما می‌توان برای آن درخواست تأمین خواسته بدون تودیع خسارت احتمالی نمود. البته در صورتی که مستند به سند رسمی بوده و در معرض تضییع و تفریط باشد.

نکته ۲۸ : توقيف اموال شخص ورشکسته در قالب قرار تأمین خواسته اگر مال توقيف شده عین معین مورد ادعای خواهان نباشد، بلکه معادل طلبش باشد؛ چنانچه توقيف مال قبل از تاریخ توقف تاجر صورت گرفته باشد، چنین

توقیفی ایجاد حق تقدیم می‌کند اما اگر توقیف مال بعد از تاریخ توقف تاجر صورت گرفته باشد، این توقیف ایجاد حق تقدیم نمی‌کند.

نکته ۲۹: تنها موردی که خواهان لازم نیست ذینفع باشد بلکه کافی است که بیم در خطر بودن حقش برود، ورود ثالث تبعی است.

نکته ۳۰: چنانچه دادگاه صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را داشته باشد، عدم صلاحیت محلی، مانع رسیدگی به دعوای ورود ثالث نیست اما عدم صلاحیت ذاتی، مانع از رسیدگی است.

نکته ۳۱: جلب شخص ثالث، مستلزم تقدیم دادخواست است و جالب باید تا پایان جلسه‌ی اول دادرسی، جهات و دلایل خود را اظهار و ظرف سه روز پس از آن، دادخواست بدهد.

نکته ۳۲: اگر واخواه بخواهد جلب ثالث کند، باید ضمن دادخواست واخواهی، دادخواست جلب ثالث هم بدهد.

نکته ۳۳: به استناد ماده ۱۳۹ ق.آ.د.م. مغلوب ثالث در حکم خوانده است. پس مغلوب ثالث هم می‌تواند دعوای تقابل طرح کند لیکن مغلوب ثالث صرفاً به طریق تقابل جالب خود می‌تواند طرح دعوای تقابل نماید.

نکته ۳۴: دعوای تقابل، برخلاف دعوای ورود ثالث و جلب ثالث در مرحله‌ی تجدیدنظر مسموع نیست.

نکته ۳۵: در دعوای تصرف عدوانی، در صورتی رأی به نفع خواهان صادر می‌شود که خواهان بتواند سبق تصرف خود و لحقوق تصرف خوانده و عدوانی بودن تصرف او را ثابت کند.

نکته ۳۶: سند مالکیت در دعوای تصرف عدوانی، اماره سبق تصرف است که خلاف آن قابل اثبات است اما در دعوای خلع ید، سند مالکیت دلیل محسوب می‌شود.

نکته ۳۷: اجرای حکم در دعوای تصرف، نیاز به صدور اجراییه ندارد و صرفاً به موجب دستور دادگاه به عمل می‌آید.

نکته ۳۸: ادله‌ی اثبات اعمال حقوقی از حیث ارزش اثباتی، تابع قانون زمان تشکیل عمل حقوقی است.

نکته ۳۹: ادله‌ی اثبات وقایع حقوقی از حیث ارزش اثباتی، تابع قانون زمان طرح دعوای است.

نکته ۴۰: اقرار و کیل علیه موکل، فقط در اموری که قاطع دعوا نیست پذیرفته می‌شود، اعم از اینکه در دادگاه و یا خارج دادگاه باشد اما اقرار نسبت به مقدمات دعوا پذیرفته می‌شود.

نکته ۴۱: گزارش اصلاحی، قابلیت اعتراض و تجدیدنظر خواهی را ندارد، چون رأی محسوب نمی‌شود.

نکته ۴۲: استثنای قاعده‌ی فراغ دادرس عبارتند از: اعاده‌ی دادرسی، اعتراض ثالث، و اخواهی، رفع ابهام از حکم و صدور رأی اصلاحی.

نکته ۴۳: اظهارنامه در بخشی که مربوط به اظهارات اشخاص است، سند عادی و در بخشی که مربوط به گزارش مأمورین ابلاغ است، سند رسمی است.

نکته ۴۴: امضاء رکن اصلی سند است اما به حکم قانون، دفاتر تجاری تاجر، اگر امضاء هم نداشته باشد در حکم اقرار بوده و علیه ولی در حد یک سند عادی قابل استناد است (م ۱۴ قانون تجارت).

نکته ۴۵: دفتر تجاری بازرگان در هر حال علیه او قابل استناد است اما دفتر بازرگان در مقابل غیر بازرگان به نفع او سندیت ندارد بلکه صرفاً یک قرینه است.

نکته ۴۶: در اسناد رسمی، تاریخ تنظیم سند علیه همگان معتبر است اما در اسناد عادی فقط علیه طرفین، و راث و قائم مقام آنها قابل استناد است.

نکته ۴۷: در امور حقوقی یک بار گواه احضار می‌شود اگر نیامد مجددًا احضار می‌شود و اگر دوباره حضور پیدا نکرد، برخلاف امور کیفری امکان جلب وی وجود ندارد.

نکته ۴۸: وجه مشترک معاینه‌ی محل، تحقیق محلی و کارشناسی در این است که هر سه امارات قضایی محسوب می‌شوند و هیچگدام دادنامه و ابلاغ نمی‌شوند و قابل اعتراض هم نیستند.

نکته ۴۹: اصل قرار معاینه محل و تحقیق محلی به طرفین ابلاغ نمی‌شود، اما موضوع و وقت قرار ابلاغ می‌شود.

نکته ۵۰: تنها موردي که در امور حقوقی امکان جلب وجود دارد، جلب کارشناسی در صورت عدم حضور برای تکمیل تحقیقات یا اخذ توضیح است.

نکته ۵۱ :سوگند بُتی در جایی است که مدعی، هیچ دلیلی برای اثبات ادعای خود ندارد و حکم به دعوای خود را که مورد انکار مدعی علیه است، منوط به قسم می‌نماید.

نکته ۵۲ :سوگند تکمیلی فقط در دعوای مالی و بنابه درخواست مدعی است و قاضی نمی‌تواند رأساً سوگند دهد.

نکته ۵۳ :سوگند استظهاری به این معنی است که در دعوای علیه میت، خواهان علاوه بر ابراز سایر ادله، سوگند نیز باید یاد کند.

نکته ۵۴ :در حدود شرعی، سوگند کاربرد ندارد. در سرفت نیز فقط نسبت به جنبه‌ی حق‌الناسی آن که رد مال است سوگند دارای اثر است.

نکته ۵۵ :قرارهای نهایی عبارتست از:

۱۰ قرار سقوط دعوا

۱۱ قرار عدم استماع دعوا

۱۲ قرار رد دعوا

۱۳ قرار ابطال دادخواست

۱۴ قرار رد دادخواست

نکته ۵۶ :قرارها، علی‌الاصول اعتبار امر مختومه را ندارد به استثنای قرار سقوط دعوا.

نکته ۵۷ :اعمال طرق عادی شکایت از آراء، علی‌الاصول موجب تعليق اجرای حکم می‌شود. استثناء آن ماده ۱۷۵ ق.آ.د.م در مورد دعوی تصرف است.

نکته ۵۸ :واخواهی در خارج از موعد قانونی، در دو صورت پذیرفته می‌شود:

۱۰ اوقتی حکم غیابی به محکوم علیه ابلاغ واقعی نشده باشد و واخواه مدعی عدم اطلاع از مفاد حکم باشد.

۱۱ اثبات معاذیر قانونی موضوع ماده ۳۰۶ ق.آ.د.م

نکته ۵۹: اجرای حکم غیابی، منوط است به معرفی ضامن یا سپردن تأمین مناسب از سوی محکوم له مگر اینکه دادنامه یا اجراییه به محکوم عليه ابلاغ واقعی شده باشد.

نکته ۶۰: اگر دستور مؤقت صادر شد و حکم بر علیه خود خواهان صادر شود، دستور مؤقت منتفی نمی‌شود، مگر تا صدور حکم نهایی یا نقض آن در دادگاه تجدیدنظر.

نکته ۶۱: در صورت صدور حکم نهایی مبنی بر شکست خواهان، خوانده می‌تواند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی نهایی، برای مطالبه خسارات واردۀ طرح دعوا نماید. در غیر این صورت بعد از مهلت مزبور به درخواست خواهان، تأمین سپرده شده آزاد می‌شود.

نکته ۶۲: قرار ابطال دادخواست یا رد دادخواست که از دفتر دادگاه صادر می‌شود قابل تجدیدنظر خواهی نیست.

نکته ۶۳: قاضی اگر نظر کارشناس را با اوضاع و احوال حاکم بر موضوع مباین تشخیص دهد به آن ترتیب اثر نمی‌دهد اما قاضی مکلف به تعیت از رأی کارشناسی است.

نکته ۶۴: افزایش محدوده و میزان تجدیدنظر خواهی پس از تقدیم دادخواست یا در مرحله تجدیدنظر میسر نیست اما کاهش آن با توجه به ماده ۳۶۳ ق.آ.د.م بلامانع است.

نکته ۶۵: ادعای جدید در مرحله تجدیدنظر مسموع نیست اما ارائه دلیل جدید در مرحله تجدیدنظر، بلامانع است.

نکته ۶۶: احکام دادگاههای بدوى که خواسته آن بیش از بیست میلیون ریال باشد به شرط آنکه به لحاظ عدم درخواست تجدیدنظر قطعیت یافته باشد قابل فرجام است (خواسته فقط باید وجه نقد رایج باشد).

نکته ۶۷: فرجام خواهی تبعی؛ در حالتی است که حکم صادره جزئاً به ضرر شخص است و این شخص می‌تواند به تبع فرجام خواهی طرف مقابل و در ضمن پاسخ به لایحه فرجامی، خود نیز درخواست فرجام تبعی را در آن لایحه درخواست نماید.

نکته ۶۸: در اعتراض شخص ثالث، قاضی صرفاً به جهاتی که قبل امور قضایت گرفته رسیدگی می‌کند نه مسائل جدید. بنابراین طرح دعاوی طاری (قابل، ورود ثالث و جلب ثالث) میسر نیست.

نکته ۶۹ : وقتی اعاده‌ی دادرسی به عمل می‌آید، قاضی باید بدواناً جهت اعاده‌ی دادرسی را بررسی کند و اگر آن را پذیرفت، قرار قبولی اعاده‌ی دادرسی را صادر می‌نماید.

نکته ۷۰ : اگر در دو پرونده با موضوع واحد و سبب واحد و اصحاب واحد، دو حکم متعارض از یک دادگاه صادر شده باشد، از حکم صادره هم می‌توان اعاده‌ی دادرسی نمود و هم فرجام خواهی.

نکته ۷۱ : اگر در دو پرونده با موضوع واحد و سبب واحد، اصحاب واحد، دو حکم متعارض از دو دادگاه صادر شده باشد، فقط از موجبات فرجام خواهی است.

نکته ۷۲ : اعاده‌ی دادرسی، دارای اثر تعلیقی محدود و مقدب است. یعنی به صرف درخواست اعاده‌ی دادرسی، اثر تعلیقی ندارد بلکه قبول آن دارای اثر تعلیقی است.

نکته ۷۳ : داوری عقدی لازم است، اما استثنائاً با فوت یکی از طرفین دعوا، از بین می‌رود.

نکته ۷۴ : وقتی در قراردادی شرط داوری وجود دارد، دیگر هیچ دادگاهی صلاحیت رسیدگی به اختلافات ناشی از این قرارداد را ندارد و در این مورد قاضی قرار عدم صلاحیت نمی‌تواند صادر کند بلکه قرار رد دعوا را صادر می‌کند.

نکته ۷۵ : اعتراض به رأی داور دارای اثر انتقالی نیست زیرا اگر دادگاه رأی داور را باطل بداند، رأی داور را ابطال می‌کند اما خود رأی مقتضی را جایگزین نمی‌کند.

نکته ۷۶ : اعسار از هزینه‌ی دادرسی با دو شاهد قابل اثبات است ولی اعسار از پرداخت محکوم به با چهار شاهد اثبات می‌شود.

نکته ۷۷ : حکم صادره در خصوص اعسار از هزینه‌ی دادرسی، قابل واخواهی نیست ولی قابل تجدیدنظر است.

نکته ۷۸ : دریافت خسارت تأخیر تأدیه وجه رایج در حالتی متصور است که:

۱۰ موضوع دعوا، دین از نوع وجه رایج باشد.

۲۰ داین آن را از مديون مطالبه نموده باشد.

۶۳ مدیون تمکن مالی برای پرداخت داشته باشد.

۶۴ مدیون از پرداخت امتناع کرده باشد.

۶۵ شاخص قیمت‌ها دچار تفاوت فاحش شده باشد.

نکته ۷۹ : در مواردی که حکم دادگاه، جنبه اعلامی دارد و نیاز به انجام عملی از سوی محکوم علیه نیست، نیازی به صدور اجرایی ندارد مثل گواهی عدم امکان سازش یا تقسیم ترکه.

نکته ۸۰ : احکام تأسیسی که بیانگر الزام محکوم علیه به انجام عملی هستند، جهت اجرا نیاز به صدور اجرایی دارند مثل الزام به تحويل مبيع و الزام به تنظیم سند.

نکته ۸۱ : وقتی عملیات اجرایی شروع می‌شود، توقف اجرا میسر نیست مگر در دو مورد:

۱. صدور قرار توقف عملیات اجرایی از طرف دادگاه نخستین که دستور اجرای حکم را داده است.

۲. قرار توقف عملیات اجرایی را دادگاهی صادر کند که صلاحیت صدور این قرار را دارد.

نکته ۸۲ : فرجام خواهی، اجرای حکم را به تأخیر نمی‌اندازد اما اگر محکوم به مالی باشد، محکوم‌له باید تأمین بدهد تا حکم اجرا شود و اگر محکوم‌له تأمین ندهد، این حکم اجرا نخواهد شد (م ۳۸۶ ق.آ.د.م.).

نکته ۸۳ : در صورتی که بعد از ابلاغ اجرایی، محکوم علیه فوت کند یا محجور شود، چنانچه مالی تا قبل از زمان فوت یا محجور شدن محکوم علیه توقيف نشده باشد به درخواست محکوم‌له، دادورز می‌تواند معادل محکوم به از ترکه متوفی یا اموال محجور، توقيف کند.

نکته ۸۴ : در مدتی که تحریر ترکه یعنی صورت‌برداری از اموال متوفی و تعیین مقدار دیون او در جریان است، عملیات اجرایی معلق خواهد ماند.

نکته ۸۵ : اگر ظرف سه سال از تاریخ اعلام اولیه محکوم علیه، مشخص شود که وی قادر به اجرای مقادیر اجرایی بوده ولی برای فرار از پرداخت محکوم به اموال خود را معرفی نکرده و در نتیجه اجرای تمام یا قسمتی از اجرایی متصرّ گردیده، وی به مجازات ۶۱ روز تا شش ماه حبس محکوم می‌شود.

نکته ۸۶: حق هر یک از طرفین پرونده اجرایی برای تبدیل مال توقيف شده تا قبل از عملیات راجع به فروش، محدود به یک بار است.

نکته ۸۷: اموال منقولی که در محل سکونت یا محل کار اختصاصی محکوم علیه باشد، قابل توقيف است مگر اینکه عدم مالکیت محکوم علیه بر آن ثابت گردد.

نکته ۸۸: سایر اموال منقول که خارج از تصرف محکوم علیه است، در صورتی قابل توقيف هستند که مالکیت محکوم علیه بر آنها اثبات گردد.

نکته ۸۹: اموال منقولی که در تصرف شخص ثالث است در صورتی به عنوان مال محکوم علیه قابل بازداشت است که متصرف، خود یا دیگری را مالک آن مال معروف ننماید.

نکته ۹۰: در صورتی که تعدادی سکه طلا در محل سکونت محکوم علیه و همسر او جهت بازداشت معروف شود، سکه‌های موجود مال مشترک محسوب شده و نیمی از آن قابل بازداشت است.

نکته ۹۱: هر گاه شخص ثالث منکر وجود تمام یا قسمی از مال یا طلب یا عواید محکوم علیه نزد خود باشد، باید ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ اخطاریه مراتب را به قسمت اجرا اطلاع دهد. هر چند این مهلت در اجراییه‌های ثبیتی پنج روز است.

نکته ۹۲: در مورد املاکی که در دفتر املاک به ثبت رسیده و به موجب آن ملک متعهد شناخته می‌شود، ادعای شخص ثالث، اگرچه متصرف آن ملک باشد مسموع نیست و ملک بازداشت می‌شود.

نکته ۹۳: بازداشت مال غیرمنقول که در دفتر املاک به ثبت نرسیده، هر چند که خود متعهد مدعی مالکیت آن باشد تا زمانی که این ادعا به موجب حکم نهایی به اثبات نرسیده ممنوع است.

نکته ۹۴: از جمله اختیارات محکوم له در صورت عدم وجود خریدار برای مال مورد مزایده آن است که تقاضای تجدید مزایده را مطرح کند که در نتیجه هزینه آگهی تجدید مزایده بر عهده‌ی وی است و مال توقيف شده به هر مبلغی که خریدار پیدا کند فروخته می‌شود.

نکته ۹۵: تسلیم مال به خریدار (از طریق مزایده) فقط بعد از پرداخت تمام بهای آن صورت می‌گیرد.

نکته ۹۶: اگر برای بار دوم نیز مال مورد مزایده به فروش نرود و محکوم‌له هم آن را قبول نکند، از آن مال رفع توقيف می‌شود.

نکته ۹۷: پرداخت حق اجرا پس از انقضای ده روز از تاریخ ابلاغ اجراییه بر عهده محکوم علیه است، که ۵٪ مبلغ محکوم به بعد از اجرای حکم از وی وصول می‌شود.

نکته ۹۸: نهادهای دولتی از پرداخت نیم عذر اجراییه‌های ثبتی معاف هستند اما در مورد اجراییه‌های صادره از دادگاه، نهادهای دولتی و شهرداری‌ها از پرداخت هزینه‌های اجرایی معاف نیستند.

نکته ۹۹: در صورتی که طرفین نسبت به پرداخت محکوم به سازش کنند یا بین خود ترتیبی برای اجرای حکم بدهند، نصف حق اجرا دریافت می‌شود.

نکته ۱۰۰: دادگاه شهرستان محل اقامت یا سکونت محکوم‌علیه، مرجع تقاضای اجرای حکم خارجی است و اگر محل اقامت یا سکونت محکوم‌علیه در ایران معلوم نباشد، دادگاه صالح دادگاه شهرستان تهران است.

قدم به قدم، همراه دانشجو...
www.GhadamYar.Ir